

TELEGRAFUL ROMÂN

Telegrafu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul pnenumeratiunei pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 47.

ANULU XXII.

Săbiiu în 1628 Iunie 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

In fati'a mormentului.

Este unu anu de cându reintemeiatiurulu metropoliei noastre, Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru Andrei Bar. de Siagun'a, a parasitu cele treacătore ale lunei acestei și a trecut la eternitate. Este unu anu de cându celu mai mare barbatu de statu alu românilor din monarchia noastră ne-a parasitu, în mijloculu valorilor politice, prin cari ne-a condusu cu tactulu seu și cu prevederea sea cea agera, preste unu patraru de seculu.

Dorerea a fostu mare în sinulu credinciosilor bisericeși, ea a fostu totu asiă de mare și în sinulu natiunei sele. Perderea lui a fostu simțita și afara de biserică și natiune în societate și în statu, și după cum ne aducemu bine aminte, până și în giurul tronulu Majestății Sele.

Metropoli'a noastră 'și dede espressione durerei sele prin dolulu cu care s'a investitu, în decursulu cărui a serbatu pioșe aduceri aminte în anumite periode, dintre care astadi serbeza pe cea din urma pia aducere aminte în anulu acest'a.

Natiunea 'și aduce aminte de conducerea cu care au condus'o la respectulu ei cuvenitu, la locutu între natiunile cele vii, dela care fu abatuta și departata prin vitregimea timpurilor. Statulu și tronulu au simțitu perderea unui radimu politicu, carele n'a stersu moralitatea din leccionulu seu politicu nici o data.

Amu disu ca reintemeiatiurulu bisericeși și marele barbatu de statu alu natiunei noastre a trecut dela noi și ne-a parasitu. Ne aducemu aminte, ca în un'a din sedintiele celui dintâiu congresu natiunali bisericescu, facendu unulu dintre deputati alusiune la tempulu, carele dureri s'au prea curendu, adeca la tempulu trecerii din viață a marelui Archipastorului, a disu: „Eu și atunci voiu fi cu voi.“

Și în adeveru deca cugetăm numai la „Statutulu organicu“, acesta „magna-charta“ a bisericeși noastre natiunale, că sa tacemu de numeroșele opuri incepundu dela cele dintâiu două promemorie, prin cari se lamoresce ca temeiuri istorice drepturile ierarhice ale Metropoliei noastre, — până la ultimele sele scrieri, de pre patulu mortiei; deca cugetăm la actele sele natiunali-politice, prin cari se vede firulu celu roșiu alu consecutiei celei de feru, cu care a aplatat în toate impregiurările date de tempu interesele natiunei sele; deca cugetăm la actele sele natiunali-sociale prin cari s'au infintiatu, și cu cari a condusu asociatiunea noastră transilvana pentru cultur'a și literatur'a poporului nostru român: atunci trebuie sa recunoscemu și totu deodata sa simțimu și o usurare a inimilor noastre, ca și bisericescu și politicescu, ba și socialmintu viamu și depinde dela noi sa viamu și mai departe în spiritulu celu mare alu lui Andrei Bar. de Siagun'a, carele nu ne va parasiti nici odata.

Spiritulu lui nu ne va parasiti nici odata! Biserica noastră este la inceputulu vietiei sele constitutionale canonice. Ea este unic'a între bisericile crestine ortodoxe resaritene, carea este redată institutiunilor celor vechi apostolice și canonice. Toate cele-lalte se afla mai multu său mai potien supuse influintiei staturilor în care se afla. Din impregiurarea acest'a nu voimu sa deducemu altu ce-va, decâtu ca spre a sustien tesaurulu castigatu pre terenulu bisericeși nu avemu altu spriginu decâtu acel'a la ca-

rele amu fostu condusi prin spiritulu celu mare alu Marelui Archipastor. Principiele cele mari, cari se radiema pre invetiaturile mantuitorului, ale Apostolilor și parintilor bisericescu ne voru servi deapauru dreptu scutu și aplatat în contra tuturor incercărilor din afara de a nimici în adeveru frățiescu comunu, în carea ne intrunesc biserica noastră. Până cându nu vomu parasi n o i principiele aceste, Marele Archipastor va fi totu-deună cu noi, după cum a promis.

Spiritulu lui nu ne va parasiti nici odata! O credemu acest'a și în cele ce privesc vieti'a noastră politica. Cându ne aducemu aminte de alipirea sea cea mare către natiunaltatea sea, incepundu dela adunarea cea memorabila din anulu 1848, de calatoriile cele pline de fatige și periculi și totu de odata impreunate cu sacrificii materiali, de intepunerile sele la tronul și la diversele guverne prin cari a trecut patri'a noastră; cându cugetamu la activitatea ce o-a dezvoltat în adunările natiunale și în cele parlamentari, în Vien'a, Pest'a și în dietele transilvane până atunci, până cându cu inim'a sfesiata de durere a trebuit sa pronuncie dureroșele și memorabilele cuvinte: „flere possem sed iuvare non“; dara și după aceste, cându cugetamu, ca singuru a esoperatu în linia prima pentru biserică, însă în adun'a linia pentru natiune organizamulu și vieti'a publica natiunala în biserică: atunci, avendu noi o astfelu de alipire nestramutata și neînfrântă către natiunaltatea noastră dinaintea ochilor, avemu marimea spiritului seu și a energiei sele, și ore ce sufletu va rămâne indiferent înaintea unei astfelu de imagini grandioșe? ore cine nu va simți în sine impulsulu de a cunoște și strabate în principiele acestui mare barbatu, nu numai spre alu admiră, ci pre câtu ierta puterile fiesce-cărui spre alu și urmă. Ieta dara ca deca n o i nu ne vomu instraină de spiritulu lui, nu ne va parasiti nici odata, după cum a promis.

Spiritulu lui nu ne va parasiti nici odata. Este unu ce cunoscutu câtu de mare a fostu și este meritulu seu pentru dezvoltarea noastră natiunala, afara de marginile politice. Primulu pasu facutu spre infintierea asociatiunei noastre precum și pasii urmatori avemu sa-i multumim nemuritoriului barbatu. Caldur'a cea mare cu care 'și iubea poporul seu, ia scos din peptu memorabilele cuvinte, la deschiderea primei adunări generale a acestei asociatiuni.

„Eata a sositu diu'a cea dorita pentru infintierea unei asociatiuni.“ Despre problema acestei asociatiuni dicea ca pre câtu „este de serioșă pre atâtă este și de grea, pentru care se cere o perseverentia de feru și sacrificiu din inima.“ Deslegarea problemei o caracterisă foarte frumosu cu cuvintele: „Toti scimu, ca țieranulu cându ara nu caută îndereptu, ci înainte, că bréd'a sea se nu o gresiescu, Insa factorii asociatiunei noastre, cându vréu sa nusiésca către ajungerea scopului voru avea a caută mai întâiu și îndereptu, adeca la studii clasice etc.“

La o alta ocaziune recomandă că unu ce întregitoriu pentru cultur'a poporului la b o r e a, însă nu o recomandă că pre unu lucru ce lipsesc poporului român, ci laborea rationala, carea se puna pre români în stare de a fi mai productivi după trud'a și sudorea lor. Inse avearea sea cea mare castigata în impregiurări nefavorabili și impotienta continuu prin amintitile sacrificii și prin ajutoarele cele nenumerate spre a cresce barbati apti pre toate terenurile, — lasata în urmă

mortiei sele întreaga și neatinsa românilor, ne arată cum trebuie sa-și iubească cine-va poporul, pre carele dico ca-lu iubesc.

Condeulu nostru este prea debilu, spatiulu coloneloru prea angustu, pentru că sa putemu infatisă în adeverat'a lor marime și în adeveratulu numeru toate faptele Marelui barbatu. Atingemu însă numai momente din vieti'a lui, pentru că, până cându va sosi tempulu sa se însire mai esactu meritele lui, noi cesti cari parte le cunoscemu, sa le reimprospetăm în memoria și sa ne facemu o imagine, carea privindu-o sa ne inspire la fapte și sa ne aduca aminte ca spiritulu lui este și va fi cu noi după cum a promis.

În fati'a mormentului acestui Mare barbatu bisericescu, politicu și social, a cărui fapte sunt încă numai în parte cunoscute, dara care cu câtu se voru cunoște mai multu cu atâtă voru contribui la construirea monumentului celui mai grandios și neperitoriu pentru toate timpurile, sa venerăm spiritulu lui celu mare imitandu toate însușirile sele cele nobile.

„Nu ve lasati!“ a fostu admonitiunea lui cea scurta, dara semnificativa, inse totu odata și ultima. În spiritulu lui, pre care lu avemu în operele lui de totu felulu dinaintea noastră, sa lucrăm și sa nu ne lasăm în mână sortiei nici pre terenulu bisericescu, nici pre celu politicu, nici pre celu social. Bisericile și școlile sa înflorască; drepturile politice câte le avemu sa le aplatăm și câte nu prin energia intielăptă și patriotica se cautăm a le castigă, asociatiunile și reuniunile noastre sa le pastrăm și grigimu cu „perseverentia de feru“ și cu „sacrificiu din inima“, că prin ele sa potemu înaintă cultur'a poporului român. Atunci ne vomu pot aduce aminte linisciti și mangaiati de parintele nostru celu blandu și nobilu la inima, și acestu parinte va imploră în locasiunile ceresci dela parintele tuturor binecuvăntare asupra fiiloru poporului iubitu de densulu, că și ei sa fia nobili la spirite și spornici în fapte folositorie către densulu. Energi'a și activitatea lui cea neînfranta sa fia un'a din ereditățile ce nesmintitu sa trăcă în proprietatea noastră; căci fără de aceste potemu perde și celelalte tesauru ereditate dela densulu. Astfelu elu pururea va fi cu noi!

„Corespondintia internationala“ afla ca resolutiunea conferintiei din C r e m s în privinti'a sasilor din Transilvania este fără tactu și fără scopu. Ea întreba, ca ore aru salută conferinti'a cu bucuria, conclusulu unei adunări din Ungaria, cându acelu concludu s'aru ocupă cu situatiunea slavilor din Cislaitania? Se simtu nuantiele amiciloru constitutiunei reprezentate în susu amintit'a conferintia destulu de tari, spre a respinge aliantia transilaitana dela sine său spre a provocă pre transilaitani la ostilitate, cu alte cuvinte din aliatu a și face contrari? Au uitatu cislaitanii servitiile cele bune, facute din partea ungurésca, înainte cu trei ani constitutiunei și germanismului în Austria? Ce însemnatate practica potă ave resolutiunea conferintiei? Mai departe dice, corespondintia internationala, ca nici guvernulu austriacu, nici senatulu imperialu, amicu alu constitutiunei, nu va cutediă nici odata a luă notitia oficiala despre o astufeliu de resolutiune.

„Hon“ scrie: în armat'a comuna vedemu o activitate mare. Deprinderea conformu regulamentulu celui nou de exercitiu

da multu de lucru oficiariloru și suboficiariloru. Miscările trupelor aterna cu totulu dela conducere. Fia care soldatu trebuie sa faca miscările cele mai simple. Dresur'a cea noua urmédia cu atâtă energia, încatu d. e. în Budapesta și corpulu oficiariloru ia instructiuni speciale avendu însărcinare a instrui mai departe pre soldati în tempulu celu mai scurtu, pentru că sa fia în stare, a depune esamenu înaintea comandantulu superioru. Oficierii cei-ce mirôsa pururea pulvere de pusica vedu în grabă acest'a precum și în disciplin'a cea rigorôsa presemne de resbelu.

Dupa „Presse“ din Vien'a ne-amu află în ajunulu unui congresu bisericescu gr. or. în Bucovina. Dupa aceea foia Metropolitulu B e n d e l ' a a și comunicatu preotiei sele unu regulamentu de alegere pentru congresu. În intielesulu acestui regulamentu, congresulu constă din 48 membrii, dintre cari 24 din cleru și 24 laici. Membrii din preoti se alegu din 4 cercuri electorale; laicii voru fi reprezentati de 3 membrii denumiti de Majestatea Sea Imperatulu, că patronu alu fondului religionariu, de 6 reprezentanti ai celorlalti patroni, de 5 reprezentanti ai credinciosiloru de prin cetăți și de 10 ai credinciosiloru din celelalte orasie și sate. Cercurile electorale le defige capitanulu țierei în intielegere cu Metropolitulu. Totu asiă se face și escrierea alegerei. Membru alu congresului potă fi fia-care cetatienu bucovineanu gr. or. de 24 ani, deca se bucura de perfectulu exercitiu alu drepturiloru cetatienesci. Presedintele congresului este Metropolitulu, eventualu vicariulu seu.

Congresulu se conchiama de către Majestatea Sea Imperatulu. Sedintiele congresului sunt publice și se tienu sub asistinti'a unui comisariu imperatescu, carele are dreptulu de a luă ori cându cuventulu, de a amână său inchide congresulu.

Corespondintele prusianu alu lui „Times“ comunica detaiuri interesante despre fusiunea din anulu trecut. Pre cându se ocupau multi cu ideia, cum se potă mai în graba pune stindardulu celu albu alu burboniloru în mână centrulu dreptu alu adunării natiunale, ducele de Audiffret Pasquier cercetă pre maresialulu Mac-Mahon pentru că sa veda în ce relatiuni se afla densulu fatia cu intemplările acestea.

Elu află pre maresialulu liniscitu, în diferent, inse bine informatu. „D-ta ai avutu eri sa suferi atacuri nemeritate“, dicea maresialulu. „Caus'a aplatat de Domni'a-Ta eră cea drépta. Cătu pentru persón'a mea, trebuie sa stau departe de totu ce arangia dia partidele. Chiamatu într'unu momentu criticu de adunarea natiunala sa ajutu țierei sa aperu ordinea și se cascigu respectu concludeloru camerei, functiunile mele se restringu la atâtă. Trebuie inse sa facu o esceptiune. Se vorbesce ca tricolorulu trebuie suplinitu prin stindardulu celu albu. Aici me vedu îndatoratu a-ti aduce aminte, ca deca se va înaltia stindardulu albu contr'a tricolorulu, deca dintr'o ferestra va falfai tricolorulu și dintr'alta stindardulu albu, chassporturile (puscile) se voru descarcă de sine și eu atunci nu mai potă stă bunu nici pentru ordine pre strade, nici pentru disciplina în armata.“ Ducele a comunicatu comitetulu dechiaratiunea maresialulu, cărui i s'a datu și mai mare ponderositate prin o epistola din partea maresialulu, adresata ducelui, în carea dice, ca espectoratiunea lui în privinti'a stindardulu albu este unu eho alu armatei întregi. Maresialulu roga

deodata pre ducele, că sa nu faca nici unu secretu din impartasirea acést'a.

Diet'a Ungariei.

B u d a p e s t ' a 22 Iunie 1874. (Cas'a reprezentantilor.) Dupa deschiderea sedintiei si autentificarea protocolului din sedintia premegatoriă presedintele anuncie mai multe petitiiuni cari se transpunu la comisiunea petitiiunaria.

Ed. H o r n îndrepta către ministrul de comunicatiune o interpelatiune, de a lucrati ministrului si cu ce succesu intr'acolo, că la liferatiunile pentru armatur'a militiei sa se considere interesele industriasilor din Ungari'a si de n'a lucratu, este aplecatu a medloci prin influinti'a sea rezultatulu amintitu?

Interpelatiune se va predă ministrului.

M a j o r o s interpelăza pre ministrul de culte pentru anulara alegerii unei invetiatiōrie de membra in scaunulu scolaru din Torontalu.

E. H o r n se rōga de biroul comisiunei financiale si alu comisiunei cālilor ferate, că sa substerna raportulu in caus'a drumului osticu inca in decursulu acestei septamāne, pentru că actiunarii atātu de scurtati in interesele lor sa pōta avē rezultatulu anchetei parlamentare cu ocaziunea adunarii generale a societătiiei drumului osticu ce se va tienē in 30 Iunie, spre orientare.

Cas'a concede deputatulu G. Nagy, că in sedintia de Sambeta sa-si motiveze proiectulu seu de lege relativa la statorirea interesurilui de intabulare.

Deputatulu Radnei S. P o p o v i c i u verificându-se se dă sectionei 3.

M. B e s i a n u subterne raportulu comisiunei de imunitate asupr'a incusei criminali contr'a deputatulu St. E d e r. A. Molnár presenta list'a 47 din petitiiuni, cari tōte se voru tipari si impartii intre deputati.

Z s e d é n y i propune, că discussiunea asupr'a motiunei ce privesce fondulu scolaru israelitu sa se amane pāna ce se va subterne raportulu comisiunei petitiiunarie asupr'a petitiei meritorie subternate de corendu de către ortodocsi. Invoindu-se ministrulu de culte cu acést'a propunere

Cas'a acceptēza prorogarea discussiunei.

Dupa acést'a se radica ministrulu presedinte B i t t ő spre a responde la interpelatiunea lui Colomanu Tisza din sedintia dietale dela 20 Iunie.

Ministrulu presedinte dice: On. Casa! In sedintia de Sambeta on. domnu deputatu C. T i s z a a îndreptatu către mine acést'a interpelatiune. (Ministrulu presedinte cetesce interpelatiunea ce o publicaramu in nrulu trecut si apoi continua.) Cu privire la întâia intrebare precum si la partea întâia din a două intrebare a interpelatiunei domnului deputatu, unde mi cere deslusiri asupr'a schimbării personale si a motivelor ei, potu sa respundu domnului deputatu numai atātu, ca, de vreme ce in întielesulu legiloru sustatōrie denumirea ministrilor e unu dreptu neconditionatu alu Corōnei, nu me potu demite in atari espuneri, cari aru tienti intr'acolo, a legă acestu dreptu regescu afara de recuisitulu contrasignaturei ce provine din notiunea constitutionalimului, inca si de alta conditiune si prin urmare nu potu sa dau domnului deputatu cu privire la motivele acestei prea inalte resolutioni altu răspunsu decâtu acel'a care-lu pōte află in unu prea inaltu biletu de mână unde se dice ca baronulu de Kuhn fu dimisionatu la rogarea sea propria si in urma acést'a fu denumitu Koller de ministru de resbelu.

De ore ce acést'a e uniculu punctu de vedere din care potu sa purcedu in întielesulu legiloru sustatōrie, eu indata ce inalte bilete de mână ajunsera la mine spre publicare vedindu ca lipsesce contrasignatur'a, amu indigitatu acést'a intr'o intrebare către ministrulu comunu alu a-faceriloru externe, dela care amu primitu răspunsulu, ca acelu prea inaltu biletu de mână, care fu tramisu cu datulu 14 Iunie ministrului comunu de externe si care cuprinde atātu dimisionarea baronului de Kuhn câtu si denumirea baronului Koller si care din punctu de vedere constitutionalu se pōte privi de hataritoriu din acelu temeiu, pentru ca cele-lalte două bilete de mână ce cuprindeau decoratiuni militare ce nu se tienu de cerculu de activitate alu ministeriului comunu, erau menite numai si numai pentru fōi'a ordinariloru militare, — la tōta templarea au fostu prevediutu cu contrasignatur'a ministrului comunu de externe si nu s'au publicatu odata cu cele-lalte două bilete de mână din causa ca din nebagare de sēma nu s'a tramisu la fōi'a oficiōse. Totu odata me incunoscintia ministrulu comunu de externe ca a facutu dispositionile necesarie spre a se publică in foile oficiōse din ambele jumetāti a le monarchiei.

In acést'a stare de lucruri, satisfacându-se postulatele constitutionalismu-

lui prin publicatiunea decursiva a biletului de mână contrasignatu, mi esprimu firm'a convingere, ca nu e nici o causa a face sēu din schimbarea personale sēu din publicatiunea intardiata a biletulu de mână concludiunea, ca s'aru intentionă o schimbare in sistema, care vatemādu legile sustatōrie va influitiā asupr'a posetiunei constitutionalu a ambeloru jumetāti ale monarchiei sēu asupr'a posetiunei constitutionalu a armatei comune.

Ce privesce intrebarea relativa la organizatiunea interna a armatei comune, de aflu corectu ca se folosesc in testulu germānu alu prea inaltulu biletu de mână expresiunea „ministru de resbelu imperiu” si de amu de cugetu a face dupa posetiunea mea, pasii necesari pentru îndreptarea acestei expresiuni, dechiaru cu tōta precisiunea, ca tienu de corectu, de nevinovata si normativa pentru Ungari'a numai si numai acea expresiune, care se folosesc in testulu ungaru alu fōiri oficiōse. Totusi precum din partene tienemu stensu la acést'a expresiune, precum amu tienutu si pāna acum totu dēn'a si vomu tienē si de aci inainte numai la acést'a expresiune, asiā dupa ce atātu delegatiunile câtu si cas'a reprezentativa dupa discussiunea detaiata din 9 Novembre 1868 s'a aflatu multamita cu dechiaratiunea precisa a ministeriului comunu data inaintea delegatiunilor: ca folosesc numirea „imperiu” egal cu cuventulu „monarchia” si nu întielege sub aceste expresiuni altu ce-va, aflu ca acum cu atātu mai pucinu este de lipsa a mai discută, că sa se folosēca numirea „comunu” si in jumetatea monarchiei, cu câtu dela acelu tempu incōce positiunea dualistica a monarchiei a primitu si in comerciulu internationalu o expresiune precisa si astadi avemu mai multu de câtu o causa de a fi linisciti! (Aplausu in drēpt'a.)

Acest'a e răspunsulu meu la interpelatiunea onoratului domnu deputatu.

Colomanu T i s z a: „Onorata Casa! Sa 'mi fia permisu a-mi face in scurtu observatiunile mele la răspunsulu onor. d. ministru presedinte, — pōte nu in acea ordine dupa care l'a propusu d-sea, ci intr'o ordine ce o desemneza chiaru obiectulu. (Strigări: S'audimu!)

Ce privesce mai întâiu schimbarea personale, eu nu m'amu indoitu nici in dechiaratiunea mea din urma, dara nu me indioescu nici acum, ca dreptulu de a dimisionă si denumi pre ministri este unu dreptu alu monarchului, ba eu amu relevatu insumi acést'a cu ocaziunea dechiaratiunei mele din urma. Totusi eu — cum facui atunci — me vedu si acum nevoitu a exprime, ca acestu dreptu in unu statulu constitutionalu astu-feliu câtu prin trensulu sa se inaugureze si o schimbare de sistema, nu se eserceza in modu corectu atunci, cându din partea corporatiuniloru constitutionalu se manifestēza fatia de ministrulu respectivu, prin urmare si fatia de sistemulu reprezentatu prin elu, in crederea. Togma pentru ca acést'a eră parerea mea in privinti'a acést'a asupr'a lucrului, eu amu intrebatu pre on. d. ministru presedinte, de are scire, ca schimbarea intemplata involvēza si o schimbare de sistema si dēca da, care?

Stimatulu domnu ministru presedinte si-a exprimat convictiunea, ca acést'a schimbare in nici unu modu nu involva schimbarea de sistema; ca nu schimba nici positiunea constitutionalu a Ungariei nici a Austriei dara nici a armatei comune.

Stim. d. ministru presedinte pōte avē mai multa ocaziune a se orientă in privinti'a acést'a decâtu mine si fiindu ca face o dechiaratiune resoluta o primescu acum de ocam-data fōrte bucuros de liniscitiōria, firescu ca mi reservezu dreptulu, a face la casu cându d. ministru presedinte se va insielă in acést'a parere a sea, din parte-mi pasii ce-i voi află de lipsa. (Aplausu).

Ce privesce intrebarea contrasignaturei, sciū fōrte bine, — si amintescu acést'a că unu lucru secundariu numai pentru a marcă punctulu meu de vedere — ca denumirile militare au urmatu pāna acum neintreruptu fără contrasignatura. Din parte-mi tienu ca nici acést'a nu e bine, totusi recunosc ca acést'a netie-

nendu-se aici nu se pōte aminti cu acést'a ocaziune. De vreme ce inse e vorba de denumiri de ministri, nu potu impartasi convictiunea, ca este satisfacuta recerinti'a contrasignaturei cându biletulu prea inaltu de mână îndreptatu către ministrulu de externe a fostu subscrisu la tōta intemplarea in tempulu acel'a cându au urmatu denumirile.

Căci form'a corecta a contrasignaturei dupa natur'a sea — intru câtu pri-cepu eu — nu e aceea, că sa se incunoscintieze in ore care modu ministrulu despre cele ce s'au intemplatu, ci aceea, că denumirea insasi sa urmeze sub contrasignatur'a sea (aplausu) cu deosebire sa se dica: „Denumescu pre cutare si cutare de ministrulu meu de resbelu” subscrisu prin monarchu si contrasignatu prin ministrulu respectivu. Totu ce nu se face in modulu acést'a nu se pōte face, dupa parerea mea, in modu deplinu corectu. (Aplausu).

Deci eu nu potu sa recunosc ca procederea a fostu cu acést'a ocaziune corecta. Sum gat'a a privi cele intemplate asiā precum s'au intemplatu, asemenea primescu si îndreptarea erorii comise dupa cum sperezu nu din intentiune rea, care de-si tardia totusi s'a îndreptatu; intru câtu aceea erōre s'a mai potutu îndreptă. Dicu ca sum gat'a a privi cu acést'a ocaziune lucrurile astu-feliu, totusi me vedu nevoitu a-mi exprime convictiunea, ca procederea n'a fostu corecta si a rogă pre domnulu ministru presedinte sa-si aduca la valōre influinti'a sea astu-feliu câtu intre asemenea impregiurări sa nu se mai intemple o asiā fatale citare cum s'a intemplatu acum, ci sa se observe dintru inceputu form'a corecta si adeverata. (Aplausu)

Remāne inca acea parte din răspunsulu dlu ministru presedinte, care mi-a dat'o la intrebarea: de este corecta procederea sēu ba, si dēca nu este corecta, de are cum-va de cugetu a luā mesuri că sa nu se intrebuintieze in testulu germānu expresiunea „imperiu”.

In acést'a privintia dlu ministru presedinte relativu la cele ce a disu despre precedentie are dreptu deplinu. Nu incupe indoiala ca cându s'a discutatu in camera acést'a intrebare, majoritatea in urm'a deslusiriloru primite s'au dechiaratu ca este inoita că sa se folosēca numirea „imperiu”.

Mi e si mie cunoscutu ca acést'a expresiune nu s'a folositu acum pentru prim'a data, ba sciū si aceea, ca folosirea acestei numiri nu va ruină positiunea tierei, numai Ungari'a — atātu notiunea câtu si guvernulu — sa fia precauta si destulu de tare; schimbarea acestei expresiuni cu alta mai insemnata nu va conservă positiunea tierei, cându voru lipsi precautiunea energia si constantia. Dara cu tōte ca aceste mi suntu cunoscute totusi nu potu intrelassă a-mi exprime cu acést'a ocaziune convictiunea, ca aru fi mai corespundietoriu sa se stērga acést'a numire dopla.

Nu voi sa subterno ca acést'a ocaziune o motiune concreta, de vreme ce observanti'a de acum e basata pre con-cluse mai vechi ale Camerei, totusi mi esprimu convictiunea, ca si usulu acestei numiri duplo e un'a dintre acele cause, pentru cari deplin'a liniscire, deplin'a in-credere fatia de indotelile subversante nu potu sa prinda radecini („asiā este!” in stāng'a), pentru ca nu se pōte luā spre rea, cându se nascu in unii ingrigiri ca in intru se folosescu in limb'a pre eare dore-re numai noi o pricepemu expresiunea, ce corespunde cu positiunea Ungariei, in afara inse se ascunde acést'a positiune dupa unu cuventu care intr'adeveru in-sēma alta ce-va.

Dupa tōte aceste onorata caso, cor-igandu-se pre câtu s'a potutu erōrea comisa cu privire la contrasignatura si indigitandu si domnulu ministru presedinte, ca a urmatu in acesta respectu din parte sea o reclamatiune conformu datorintiei sele, si exprimendu-si densulu convictiunea, ca aici nu e vorb'a de schimbări de sistema ce aru influitiā asupr'a constitutiunei si fiindu ca in urma concludulu relativu la numirea „imperiu” cade

FOISIORA.

Resunetu

la mōrtea fericitului mare Arhieru Andreiu Baronu de Siagun'a!

(in 16/28 Iunie 1873, intru pi'a si etern'a memoria a neuitatului Parinte.)

Dîu'a trece, nōptea vine
Si lumin'a a peritu;
Iēr' o nēgra 'ntunecime
Pre noi toti ne-acoperitu.
Ventulu sufla cu turbare,
Clopotulu a resunatu,
Toti ne punemu la rugare
Cu genunchiele plecatu.

Sun' unu clopotu, suna dōue,
Eata trei a glasuitu,
Tōte plangu, ne vestescu nōue:
„Unu barbatu adī a muritu!
A scapatu de ast'a lume
De necasulu pamentescu...”,
Ah! dureri ce nu au nume
Si pre omu crudu 'lu lovescu!

Barbatu bravu, pastoriu mai mare,
Unu romānu adeveratu,
C'unu sufletu d' admirare
Adī din lume s'a mutatu!
A muritu unu demnu parinte,
Unu lucrēteru de totu raru,
Care 'n fapte si cuvinte
Pentru noi a fostu unu daru!

Care cu taria rara
Turm'a sea a pastoritu,

Sōrtea dulce, sēu amara,
Elu cu ea a 'mpartasitu.
Si de calea raticirei
A pazit'o ne'ncetatu,
Cātra malulu fericirei
Pasii ei a îndreptatu!

Ti-a ziditu altariu romāne!
Cā in tr'ensulu sa jertfesci,
Nu mai multu in limbi straine;
Ci 'n a tã precum simtiesci.
Rogaciunea romanescu
Intonata, 'i ce-va blandu,
Animele le sântiescu,
Luminēza-alu nostru gāndu!

Iēr' domni'a cea straina
Ce rodea anim'a tã,
Si 'n biseric'a romāna,
Seculi de cându se'ncuibă,
Care 'n cruda desbinare
Te-a pusu cu fratele teu:
Elu a frânt'o 'n lupta mare,
Si-a salvatu poporulu seu.

A plinitu lupt'a cea mare,
Adi la ceriuri s'a 'naltiatu;
In amara lacrimare
Fār' pastoriu ne-a fostu lasatu.
Plangi romāne! plangi crestine!
Ti-a peritu lumin'a ta,
Carea 'n nēgra 'ntunecime
Veselu tie-ti lumină!!

A ra du 16/28 Iunie 1874.

Alessiu Alessandru Petroviciu,
clericu an. II.

afara de cadrulu acestui momentu, eu de ocam-data sum gat'a a luá responsulu stim. d. ministru presedinte spre sciintia, dara repetu, dupa cum amu indigitat mai susu, ca-mi rezervu dreptulu a face la întâi'a ocaziune cu privire la acest'a pasii necesari cându dlu ministru presedinte s'aru insielá cum-va in increderea sea, ca aici nu este vorb'a de o schimbare in sistema." (Aplausu viu)

Cas'a (cu exceptiunea stangei estreme) ia responsulu ministrului presedinte spre sciintia.

Proiectele despre clinica, ajutóriele din partea statului pentru cei lipsiti si despre majoritatea femeiloru se primescu in a treia cetire.

Proiectulu de resolutiune alu lui Horánszky relativu la esecutorii judecátoresci provóca o discussiune viua pro si contr'a. Propunetoriulu in o espunere lunga si motivéza proiectulu relevandu ca scopulu seu de ocam-data e numai statorirea principiului, dupa care va avé sa substérna ministrulu proiectulu seu eventualu in acest'a privintia. Propunetoriulu inea e de acordu cá sa se puna in loculu esecutorilor altu ce-va. Notarii publici, oficialii manipulantii si practicantii dela judecatoria potu suplíní pre esecutori.

Dá l n o k y propune ordinea motivata a dilei dupa care declaratiunile ministrului de justitia sa se ia spre sciintia cu acea presupusetiune, ca motiunile sele voru creá o indreptare in acest'a institutiune recunoscuta de rea.

C s e m e g h i combate acestu proiectu cu multa agerime. Mai vorbesce Pulzki contr'a espuneriloru lui Csemeghi. Se angagiéza la acest'a in urma si Col Tisza, care polemiséza cu Csemeghi imputandu acestui'a ca se revólta la crearea de legi chiare.

Fiindu tempulu inaintatu desbaterea se amana pre siedintia urmatória.

Cetimu in „Messenger d'Orient“ urmatórele apretiiari asupr'a Romaniei:

„Principele Milano alu Serbiei a parasitu Bucurescii Vinerea trecuta, ducendu cu sine, cá ultima si viua márturisire despre afectiunea poporului român, brevetulu de siefu alu regimentului alu 6-lea de linia din armat'a romána, care i s'a conferitu inaintea plecárei sele de cátra Dominitoriu.

„Acest'a e primul e exemplu alu unui principe strainu cáru'i sa se fi decernutu asta onóre pána acum in Romania. Cu cáu comparámu deceptiunile ce a gasitu principele la curtea suverana cu semnele de amicitia ce i s'a prodigiatu in Romania, cu atâtu ne gasimu naturalmente indemonstati a vedea in destinele viitorului dificultátile cari aru nasce pentru guvernulu otomanu fatia cu o intelegere bine intielésa dintre románi, serbi si bulgari. Refusulu datu de cátra Sultanulu principelui Serbiei in cestiunea Zvornicului a trebuit sa faca a cadea ultimele sperantie ale acelor'a cari contau inca ca Turcia aru fi atinsa de omegiulu pre care principele Milano se resigná a-lu aduce prin visit'a sea la Constantinopole, si ca ea aru cedá in cele din urma asupr'a acestoru cáte-va cestiuni cari interesá atâtu de profundu amorulu propriu si interesulu natiunei serbe. Insași Romania a abandonatu dejá, de faptu, ori-ce sperantie in privintia unei intelegeri cu curtea suverana, si in natiunea intréga se face din ce in ce mai simtita dorintia de a esi din starea anormala in care o pune acest'a dependintia. Cea mai buna proba despre acest'a situat'uno anormala, o gasesce cine-va in politic'a osterióra a Romaniei.

„Pre cându Turcia refusa guvernului român dreptulu de a incheiá vre-unn tractatu cu o putere straina, tractatele incheate cu Turcia cari trebuiescu a se intinde si asupr'a Romaniei, in faptu n'au primitu nici odata vre-o aplicatiune.

„Nu este dara posibilu cá acest'a stare de lucruri sa póta durá inca multu tempu intro tiéra, care prin cáile sele de comunicatiune si prin industria sea crescendu, tinde din ce in ce mai multu la dezvoltarea relatiuniloru esterióre. Cátu despre elementulu bulgaru in fine, Tur-

cia seie fólte bine la ce sa se astepte in ceea privesc devotamentulu si simpatiele sele. Bulgarulu, fára a avea o cale politica curatu trasa, cá románii si serbii, nu va pandi mai putienu cea dintáiu ocaziune spre a sgdui o dominatiune care i stá in spinare, spre a se contopi in elementulu slavu, cu care 'lu léga limba sea, obiceiurile si aspiratiunile sele politice.

„Turcia sa bage bine de séma, cáci de-si rídiendu din inima, impreuna cu unu jurnalulu din Viena, despre posibilitatea unei desmembrári a imperiului otomanu prin Romania si Serbia, nu remane mai putienu adevératu, cum amu d's'o mai susu, ca o intelegere bine intielésa aru putea sa fortieze pre Turcia a se desistá dela ori-ce amestecu in afacerile celoru doue tieri, si acest'a concessiune fortiala aru fi atunci multu mai larga si mai penibile de acordatu decâtu tóte concessiunile voluntarie ce ea aru fi pututu face in interesulu acestoru popóre.”

Russia si pacea europeană.

Tiarulu Alessandru se pare ca tiene multu sa pozeze cá apostolu alu pácei si alu ideiloru umanitarie. Personalmente, elu nu lasa sa-i scape nici o ocaziune cá sa nu profiteze, in fatia Europei, de intentiunile sele pacifice; si telegrafulu este necontentitu ocupatu sa transmita la cele patru coltiuri ale lumii cuvintele ce elu sémena cam preste totu, in trecátulu seu, cu scopu de a asigurá Europ'a asupr'a mentienerei pácei. Pre de alta parte, principálulu seu ministru, vechiulu cancelarulu principele de Gortschakoff, insusindu-si o idea care a luat nascere pre terenulu Belgiei, luá cu mare sgomotu initiativ'a unui congressu avendu de scopu sa amelioreze sórtea prisionieriloru. Astfelu dara pre cându Imperatorele nu se preocupá in aparentia decâtu cum sa faca imposibile ori-ce cauza de unu conflictu óre-care, ministrulu consacrá tóte place-riile sele pentru a gasi midlócele sa micisoredie relele cauzate de resbelu. Ce tabloy atingatoriu de inima! Laudabile tentative, cáror'a nu le mai lipsesc decâtu unu singuru lucru spre a ajunge completamente la scopulu lor: cá Europ'a sa fia bine si intr'unu modu siguru convinsa de sinceritatea lor!

A vorbi astadi de pace cându tóta lumea are necesitate de dens'a, cându tóta lumea o doresce, cându si insusi Russia are necesitate de ea totu atâtu câtu si Francia, câtu si Prussia; acest'a nu este tocmai nici prea dificilu nici prea meritoriu. A dá o proba óre-care de intentiunile sele pacifice; a asigurá Europ'a prin unu actu semnificativu; a lucrá in locu de a se margini in vorbe numai, aru fi mai preferibilu; si mai cu séma acest'a aru curmá tóte comentariile. Dara cându vede cine-va pre generalulu Ignatieff jucându in orientu unu jocu cu doue fetie care este si mai periculosu cu cátu elu se încerca a-lu asconde sub aparintie amicabile, ce ne importá déca tiarulu 'si dá ostentel'a sa declare in persóna ambasadorului turcu la Londra ca doresce sa traiesca in pace si in bune rapórte cu Turcia? Cându cine-va vede tóta administratiunea rusésca la lucru, dela o margine pána la ceea-lalta a imperiului, cá sa invinga dificultátile ce intempina esecutarea legi militare, ce importá declaratiunile cele mai solemne facute corpului diplomaticu, adeca Europei intregi?

Russia nu este inca gat'a; si pána cându nu va terminá formidabilele sele inarmári, ea n'are nici unu intere sa turbure pacea.

Eata tota ceea ce probéza, celu putienu pentru o mare parte din ómeni, afirmárilu de atâtea ori repetate ale autocratului tuturor Russieloru. Este adevératu ca altii, mai creduli séu mai inclinati a luá dorintiele lor dreptu realitáti, atribuiá tiarului acum cáte-va dile un'a din acele generóse initiative care este destulu spre a immortalisá pre unu suveranu. Esagerandu insemnatarea congressului care se va intruni la Brussel'a ei vedeau dejá pre Imperatorele Rusiei gat'a a realisá visulu abatelui dela St.-Petro; si punendu-se cu regii, imperatorii si pre-

siedintii de republice, impregiorulu unei mese, spre a trage programulu pácei universale, si „a serie un'a din paginile cele mai splendide ale istoriei contemporane“ S'a vedutu inse indatu ca lumea trehuá sa mai lase din aceste ilusiuni. Principele Gortschakoff, dupa cum amu spus'o, si-a insusitu puru si simplu, cu dibacia sea obicinuita, o idea fólte practica si fólte umanitaria, conceputa de o societate belgiana, care n'a fostu destulu de forte spre a urmari ea insa'si realisarea ei. Cátu despre programulu care va fi supusu deliberatiuniloru congressului, elu este puru si simplu o reeditiune a unui memoriu redigiatu in 1870, pre tempulu ocupatiunei prussiane, de unu colonelu francesu. Eata la ce se reduce sublim'a initiativa a tiarului si a viclenului seu cancelariu.

Si cu tóte aceste cei entusiasmati nu voru sa scada nimic'a din ilusiunile lor. Déca tiarulu n'a voit, dupa cum o presupune fia-care, sa fundeze pacea universale, aru trebui sa o voiésca! Nimic'a nu i-aru fi mai usoru!

Sa lasámu tempului si experientiei sarcin'a de a risipi aceste vedenii (mirages) incantatórie si de a respinge intr'unu modu victoriosu aceste necontentite utopii! Este a cunosce prea putienu Russia ca se créda cine-va ca ea a renunsiatu o singura di macaru la ambiósele sele proiecte! Trebuie sa fi studiatu cine-va prea putienu istoria ei pentru a se intemeiá pre afirmatiuni care potu fi adevérate astadi, dara care de siguru nu voru fi adevérate máne.

Austro-Ungaria n'a avutu ea óre inca odata trist'a experientia a acestoru fapte? N'a vedutu ea óre chiaru dilele trecute marea divergentia ce esista adesea, pre tiermurile Nevei, intre cuvinte si fapte? Déca Russia intr'adeveru este animata, dupa cum ea insasi o dice, de simtieminte escelente in fatia imperiului Austro-Ungariei, de ce n'a profitatu óre, pentru a le esprimá intr'unu modu patentu, de ocaziunea cea favorabile ce-i oferea conferintiele comerciale séu mai bine vamele dela St. Petersburg? Cu tóte acestea delegatii Austriei se intórsera totu astfelu precum plecase. Conferintiele se incheiara fára nici unu rezultat. Acest'a nu este unu misteriu pentru nimeni; astfelu încátu unii s'a intrebatu déca esista unu prescriptu-verbalu de incredere. Sa apropiámu acum acest'a stare a lucrurilor cu marile sperantie ce se concepuse la inceputu, pre cându se vorbiá intr'unu chipu pomposu de unu tractatu de comerci Austro-Russu?

Dupa opiniunea nóstra lucrurile se voru petrece totu-déun'a astfelu, ori de cáte ori se voru fundá óre-care sperantie pre Russia. A se dá cá apostolu alu pácei, a propovedui civilisatiunea popóreloru dela Chiv'a, a adormi Europ'a prin frase pompóse; si in tempulu acest'a a-si terminá pregatirile militare, pre cându in orientu destépta necontentite incurcaturi; acest'a este tóta politic'a sea.

Cându va fi gat'a a inundá Europ'a cu legiunile sele de cazaci, atunci vomu judecá-o la lucru; si vomu vedea ceea ce trebuie intr'adeveru sa credemu din incredintiárilu sele pacifice.

„Tr. Carp.“

Opiniunea jurnaleloru asupr'a incidentului Rouher-Gambetta.

„La République française.“ — D-lu Gambetta in siedintia de eri, s'a aretatu fidelu marelui si nobilului rolu ce destinat'a sea i-a datu de cinci ani in istoria nóstra nationale. L'amu gasitu astadi precum erá in prim'a di cându a scosu prim'a sea strigare de francesu si de patriotu, in fatia imperiului triumfatoriu; s'au auditu ecurile vocii care a pronunsiatu perderea drepturiloru politice ale dinastiei Bonaparte, care a inferatu crim'a dela Metz. Astfelu l'au cunoscutu amicii sei, astfelu l'au cunoscutu Francia pre d-nulu Gambetta, in acele dile istorice, astfelu a fostu, trebui sa fie ieri.

„Les Débats.“ — Multu mai explicitu, nu-si ascunde urtulu efectulu alu acestei scene ridicole pentru triumfulu

causei republicane. Elu scóte unu strigatu de spaima si facându apelu la membrii centrolui dreptu si ai dreptei, elu le adreseza o adevérata rugaciune:

„Mai este inca tempu: puteti sa impedecati avenementulu imperialistiloru; a-ti face inse o mare gresiéla déca ati contá pentru acest'a asupr'a violintieloru stángei. Vai! mani'a si infurierea nu servá la nimicu: cáte odata ele compromitu o cauza, si n'o serva nici odata intr'unu modu folositoriu. Ceea ce potu face este, cá sa destépte niste preocupatiuni care dormu. Desteptati-veti dara si lucrati. Imperiulu tinde-se reapara fiindu ea nu este inlocuitu. Inlocuitu-lu prin ce-va siguru, printr'unu guvern hotaritu, si elu va fi distrusu pentru totu-déun'a.

„L'Ordre.“ — Chiorulu dela Cahors cedéza iérasii naturei sele; se face grosolanu, tratéza pre bonapartisti de miserabili si pretinde a-i inferá. De siguru, ca l'a luat gur'a pre dinainte, a voit sa dica cá sa-i mangiéscá. Adevérulu este inse, ca acest'a este totu ce póta face, déca este cine-va nevoitu sa suferá contactulu seu. Chiaru in acestu casu inse balele de turbare ale d-lui Gambetta nu suntu periculóse. Noroiulu celu mai puturosu cade si elu dupa ce se sterge cine-va cu peria; si indatu dupa acest'a, mardari'a dispáre.

Si pentru ce óre d-lu Gambetta ne arunca epitetulu de miserabili? Óre pentru ca in adevér ne despretiuescu séu ne nesocotesce? O! nu: ci pentru ca se teme de noi. Valulu imperialismului se urca, se urca mereu. Sufragiulu universalu amerintiátu se refugiazá lángha noi, cari suntemu partisanii lui cei mai resoluti, aparatorii lui cei mai sinceri; neliniscea generala duce spiritele cátra singurul regimu care a datu Franciei securitatea si prosperitatea. „Imperiulu tinde a renasce, dice Jurnalulu des Débats insusi, fiindu-ca nu este inlocuitu.“ De aci provinu insultele cele injosite. Nu ataca cine-va pre cei neputinciosi.

Da, se scie astadi in fine, ca ómenii lui 4 Septembre suntu cauzele tuturor reletoru Franciei.

Luándu puterea prin ajutoriulu celei mai infame rescóle, in fatia inimicului, ei impededara pre Francia sa primésca, a dóu'a di dupa Sedan, propunerile de pace ce i se faceau, si pre cari Russia oferea sa le sprigino. Aceste propuneri dara, multu mai putienu riguróse cá acelea impuse Prussiei dupa batalia dela Ien'a, se reduceau la daramarea zidurilor Strasburgului si Metzului si la cheltueile de resbelu.

Doue luni mai tárdiu, la 30 Octobre, acest'a a declarat'o insusi d-lu Thiers in anchet'a parlamentara, Prussia oferi sa trateze de pace déca i se va dá Alsasulu si doue miliarde, adaogându, totu d-lu Thiers o constata si acest'a, ca déca va urmá resbelulu, pacea va constá, in acelu casu, Alsasulu, Loren'a si cinci miliarde.

Totu ce spunemu aci este siguru, autenticu, oficialu. Miserabilii dela 4 Septembre costa pre Francia doue provincii, patru miliarde, viétia braviloru morti de frigu si de miserie, pre tempulu dictaturei acestoru organizatori ai hotiei si a infrángerei; si apoi totu ei ne insulta!

Si pentru ce óre, la 4 Septembre, la 30 Octobre, au refusat ei sa faca pace? Fi-va óre pentru ca voiau sa se bata? O! nu, ei voiéu mai întâiu sa puna mân'a pre putere, apoi s'o pastreze, sa jefuléscá Francia prin abuserile cele mai mari, lucruri care s'au inscrisú dejá in anchet'a parlamentara, si apoi sa-i impuna, sugrumându-i tóte libertátile, neomenós'a lor republica, acest'a demna sora a sángerandei Comune!

Ei sa se bata? Aida de! De acest'a s'au feritu in totu-déun'a. Inima, onóre, patriotismu apartienu numai junimei legitimiste si bonapartiste, care, fidela traditiuniloru ei de familie, a mersu la focu; cátu despre ómenii lui 4 Septembre, despre acei strigoi dela 1848, cari dedura dejá mesur'a caracterului lor la acea epoca, acei'a s'au aruncatu asupr'a orasielor spre a le dominá, si asupr'a bugetului spre a se indopá. Dintre toti

celu mai speriosu, chiorulu dela Cahors se semnală prin flecarile sele de pre balcône, impundu prin decretu victori'a generaliloru, si fugiendu mereu, dela Tours la Bordeaux, dela Bordeaux la Saint-Sebastien; pentru prim'a ora dinaintea inamicului, precum a două ora dinaintea justitiei. Căci de cine aru fi avut sa se mai téma cându, dopa plecarea prusieniloru, elu se refugiase in Spania deca nu érá téma de curtea cu jurati? Cu tóte acestea elu nu va scapá in totu déun'a; este imposibilu, afara numai deca justiti'a nu va parasí pentru totu-déun'a pamentulu.

Así dára ei refuasera pacea, spre a asediá dominiunea loru; si dopa ce au luat Franciei două provincii si patru miliarde, miserabilii lui 4 Septembre, i-au mai luat si libertatea, sugrumand'o.

Ei au disolvatu municipalitátile, si au datu comunele pre mân'a betivilor, prostituându esiarpa, ómeniloru acelor'a căror'a populatiunile nu le dau nici consideratiunea confintiei; ei au disolvatu consiliile generale, lasându sa se administreze finciile departamentului de niste cumetri, a căroru indulgentia acoperea negustoriile cele frauduló-e si hotiile; in fine, cându a sositu momentulu in care Franci'a a trebuit sa fie scapata, prin o representatiune regulata, de acestu regimu neomenosu alului 4 Septembre, chiorulu dela Cahors, printr'unu decretu, a escilat din interiorulu Franciei si a isbitu de incapacitatea politica pre tóta generatiunea inteligente, incercata, iubita de populatiuni, care servise Franci'a sub imperiu.

A trebuitu cá d-lu de Bismark sa declare ca nu va tratá cu o asemenea adunare pentru ca acestu decretu sa fia anulat; si ómenii lui 4 Septembre voru portá pentru vecinicie acést'a rusine, adaogata la tóte cele-lalte, ca au vedutu libertatea Franciei aperata contr'a lor de cátra prusieni!

Eata dára miserabilii cari insulta si cari amerintia! Responsabili, siguri responsabili de perderea a două provincii si a unei rescumperári de patru miliarde, inimici ai libertátiei comunale si ai libertátii departamentale, opriti de cátra d-lu de Bismark in ultim'a lor incercare contr'a sufragiului universalu: — ei vedura putienu camu tardiu ca Franci'a i cunósce, i despretiuesce, i uresce; de aceea se si dau inapoi inspaimentati dinaintea apelului la poporu, precum s'au datu inapoi si dinaintea inamicului.

Aciliu, 14/26 Iunie 1874.

Déca in dilele de fatia amu ajunsu pâna acolo sa vedemu, cum amplotatii magiari esageréza pâna la brutalitáti pentru limb'a magiara in contr'a celoru nemagiari, este tristu; dára si mai tristu, cându vedemu ca chiaru ómeni de ai nostrii dau ansa la atari lucruri.

In anii trecuti devenindu posessiu-nile biser. gr. cath. din Aciliu a se vinde (căci poporu gr. cath. nu mai esista aci), comun'a noastră bis. gr. or. din Aciliu au inpoternicitu pre notariulu satului Ioanu Ivanu, cá sa cumperu acelea pre sém'a biser. nostre gr. or. Notariulu a fostu inse asiá de credinciosu bis. sele, încátu a cumperatu acelea mosii pentru sine, cu daun'a bisericeii nostre, ceea ce au tie-nutu in ascunsu pâna de una-di.

Comitetulu nostru bis. vediendu-se insielatu au cantatu dopa lucru si cu antistia comunale dimpreuna au cerutu dela notariu a le dá unu estrasu din foile de posessiuini despre eolesi'a gr. cath.

In locu de a coresponde baremu aceste datoriintie ale sele, notariulu au paritu pre petenti (6 la numeru) la sol-gabiraulu cercului nostru Sangatinu curatu romanesco, dlu Teleky din Cunti'a cu minciuni.

Capetandu paritii citatiuni in limb'a magiara a se in fatisiá pre 24 Iunie, nepotandu-le cetí si pricepe, si temandu-se, cá nu cum-va sa-i insiele notariulu, precum au insielatu bisericea nu au voitu ale subscrie. Totusi ei inse s'au infatiosiatu

la 24/6 inaintea dlui solgabirou. Acest'a inse — dopa nouele acuse ale notariului — mai întâiu au luat pre paritii la incuistiuni pentru ca nu au subscrisu citatiunile magiare, iau masacratu, iau batjocorit si iau tractatu in celu mai brutalu modu strigandu-le si acea: ca in tiér'a ast'a este Dumnedieu de magiaru, si deca voimu sa traimu romanesco sa ne ducemu in tiér'a romanesca.

Aci observámu numai ca atâtu cerculu câtu si comitatulu nostru este mai exclusivu romanesco.

Ne-amu tienutu de datorintia a publicá aceste, cá sa véda si altii cum traimu noi pre la Aciliu.

Cei tramisi la tiér'a romanesca.

Varietáti.

*** Esamenile semestrali de véra, in institutul nostru archidiecesanu, teologion-pedagogicu, se incepu Joi in 20 Iunie st. v.

*** (Numerulu mediciloru). Civili esersandu in Austri'a este de 7,072, din carii 3,874 doctori in medicina si 3,198 chirurgia.

*** (Cele 6 mai mari vase cu aburu din lume). I. Freat Eastern, a companiei International Telegraph and maintenance; lungu de 684 picioare si largu de 77.—II. City of Pekin de curendu portu pre fluviulu Delaware, a companiei Pacificu Mail steamship; lungu de 423 picioare si largu de 48.—III. Liguri'a, a companiei Pacificu steam navigation; lungu de 460 picioare si largu de 45.—IV. Britani'a, a companiei Whitestar Line; lungu de 455 picioare si largu de 45.—V. City of Richmond, a companiei Inman Line, lungu de 453 $\frac{1}{2}$ picioare si largu de 43.—VI. Bothnia, a companiei Cunard; lungu de 425 picioare si largu de 42 $\frac{1}{2}$. Puse un'a dopa alt'a, acestea levitane n'aru ocupá mai putienu de 2590 picioare angle.

*** (Resbelu in Asi'a). Unu conflictu seriosu a izbucnit intre Chin'a si Japoni'a. Unu resbelu apropiatu e de temutu. Pre de alta parte Chin'a va atacá Russi'a despre nordu.

*** (Comunicatiuni submarine pre marea-négra). Sub titlu „compani'a telegraphica a mării negre“ s'a constituitu de curendu o societate cu scopu dea stabili unu cablu sub marinu intre Odes'a si Constantinopolu conformu cu concessiunile Russiei si ale Turciei.

*** Falsificarea de borvisu. Evreii, nemultiamiti numai cu otravirea beuturilor spirituóse, au inceputu acum a fabricá prin substantie otravítóre si borvisulu.

La 28 Maiu s'au prinsu in cvart. IV, strad'a Traianu Nr. 62, 2 individi evrei, Bernhard Veinlich si Aizic Schwartz, fabricându borvisu prin întrebuintiare de sigilie false si substantie vatematórie sanatótiei, cá acidulu sulfuricu. — Materialele s'au confiscatu si faptuitorii s'au predatu justitiei.

Raportu comerciale.

Sabiin 26 Iunie n. Grâu 7 fl. 47 xr. frumos, 7 fl. 13 xr. mestecat, 6 fl. 80 xr. cualit. infer.; secar'a 4 fl. 93 xr. pâna 4 fl. 67; orzu 4 fl. —; ovésu 2 fl. pâna 1 fl. 93 xr.; cucuruzu (porumbu) 4 fl. — xr.; cartofi 2 fl. 13 xr. galét'a austriaca.

Cânep'a 20 fl. maj'a.
Linteá 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu 1 fl. 25, nelegatu 1 fl. 10 xr., paio lungi 80 xr., scurte 70 xr. maj'a.

Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr.
Carnea de vita 18—22 cr. p., de porc 28 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Nr. prot. 121. 1874.

Concursu.

Cu concessiunea Prévenérabil. Consistoriu archidiecesanu d to 18 April'e c. nr. 752/B.—392 cons. urmata dupa rogarea parochului Sofroniu Brandusie din Trapolda Protopresviteratulu tractului Sighisórei gr. or., — pentru ocuparea postului de capelanu in mentiu-

na'ta parochia, se escrie concursu pâna in 7 Iuliu 1874 st. v.

Emolumentele anuali impreonate cu acestu postu suntu tóte venitele parochului susu numita de pâna aci, — cari constau:

1. Cas'a parochiale cu edificiele economice;

2. Portiunea canonica statatória din 6 jugere pamentu clas'a II-a;

3. Unu locu de verze;

4. Câte o ferdela cucuruzu sfărmitu de familia, dela 83 familii; — si dela 40 familii neurustici de familia o di de lucru si 17 cruceri.

5. Stola usuta pâna aci.

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a-si asterne petitionile lor instruate in sensulu dispoziției provisorie pentru regularea parochielor § 16. lit. d) din actele sinodului archidiecesanu 1873 Protopresviterului concerninte pâna la tempulu susu amintitu.

Sighisórá 24 Maiu st. v. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochiale respectiv.

Zacharia Boiu,
protop. gr. or.

(3—3)

Nr. 153/Sc.—1874.

Concursu.

Pentru ocuparea stationei inveliatoresci dela scól'a gr. or. din Ded'a, se escrie concursu cu terminulu pâna in 20 Iuliu a. c.

Emolumentele suntu: 250 fl. v. a. si cuartiru natutalu in cas'a scólei.

Doritorii de a ocupá acést'a statione au a-si asterne supliciele lor instruate in sensulu statutului organicu pâna la terminulu de mai susu, acestui inspectoratu scol.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Inspectoratulu scol. districte alu tractului Turd'a superióra.

Rip'a de josu in 5 Iunie 1874.

Vasilie Popoviciu,
adm. ppesu, cá inspectoru scol. distr.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Lelese cu filiele Schodolu — Runco mare, se escrie prin acést'a concursu, cu terminulu pâna in 30 Iunie a. c. c. v.

Emolumentele suntu:

In matara, canonica portiune 12 jug. pamentu aratoriu si fenatin, si dela 100 familie biru, câte 25 cr. in bani, ori in naturale.

In filii, dela 155 familie biru, câte o mertia de ovésu in natura, ori pretulu acestuia iu bani, — in fine stola usitata din intrég'a parochia, tóte aceste compotale in bani dau venitul unei parochie de a III clasa.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si substerne recursele lor instruite in sensulu „statutului organicu“ pâna la terminulu indicatu, la subscrisulu.

Dev'a in 30 Maiu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresb.

(3—3)

Edictu.

Georgiu Dimitriu Dinu, carele de trei ani, a parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Mari'a. Bucuru Silea, ambi din Vulcanu, se citédia prin acést'a in terminu de unu anu de dile, de adi inainte, a se infatisiá inaintea subscrisului scaunu ppesu, cáoi la din contra, procesulu matrimonialu asupra-i pornitu, se va decide si in absentia loi.

Scaunulu protopopesu alu Branului.

Zernesti, 24 Maiu 1874.

Ioanu Metianu.

(2—3)

A n u n c i u.

In Sangatinu (Kis Enyed) se afla de vendiare unu bunu sub nr. Conser. 56, constatoriu dintr'o curte spatiósa si o gradina de legumi si pomi, apoi 25 partiele agru, cu totulu 30 jugere 1185 $\square^o$ — 5 partiele pasiune, de 5 jugere 1490 $\square^o$ — o via de 938 $\square^o$ si 3 partiele padure de 20 jugere — de curte se tiene si o casa zidita din materialu bunu, acoperita cu tiegla, sub casa este o pivnitia spatiósa unde incapu 20—30 buti — si apoi case de economia; pamentulu de pasiune si aratura se afla partea cea mai mare laolalta, are o positiune fórte buna, aprópe de comuna.

Esplicári mai de aprópe póte dá dlu advocatu Dr. Stefaniu Pecurariu in Sabiiu strad'a pintenului Nr. casei 18.

(3—3)

„ALBIN'A“

institutu de creditu si de economii in Sabiiu

primesce depuneri de capitale spre fructificare.

a) pre lángea annunciarea radicárei in sensulu statutelor cu 6% interese;

b) sub conditiune, de a se anuncia institutului radicarea depunerei la trei luni inainte, cu 6 $\frac{1}{2}$ %;

c) sub conditiune, de a se anuncia institutului radicarea depunerei la siése luni inainte, cu 7%;

Cu priviro la conditiunile b) si c) deponentulz are a se dechiará in diu'a depunerei; alteum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urmeza dopa diu'a depunerei si incéta cu diu'a premergátore dilei, in care se radica depunerea, cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se resolvesu totu-déun'a in diu'a primirei prin spedarea libelului la adres'a deponentului.

Sabiin 28 Maiu 1874.

Directiunea institutului.

Celu mai nou si mai mare depositu de orológe in Sabiiu.

la

IOHANN BUSCHEK

orologieru,

Uliti'a Cisanadii Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Corón'a Ungariei“.

Recomenda orologe se de auru si argintu de I calitate, de Genf, alese personalminte si probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu câte fl.

13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu câte fl. 28,

30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150.

De I calitate orológe cu pendulu,

o decóre pentru ori ce locuintia cu câte fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46,

50, 60, 70—150.

Orológe de biroulu francesu, de marina si desteptatórie (Wecker) etc.

Lantiuri de auru si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu câte fl. 3, 4, 5 pâna la 12,

de auru: Lantiuri de gátu cu câte fl. 32, 34, 36, 40, pâna la 80 si 150.

Reparaturele se facu dopa modulu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(3—20)